

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320010257
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6320010257.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka LL.M., a sudcov JUDr. Jozefa Mikluša a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., v trestnej veci obžalovaného ml. G. D. pre pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona a iné, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 19. júla 2022 odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno proti rozsudku Okresného súdu Brezno sp. zn. 4T/94/2020 zo dňa 01.12.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný ml. G. D. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, sp. zn. 2 Pv 61/20/6603-51 zo dňa 09.09.2020 v bodoch 1/ a 2/ z pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. a), c) Tr. zák. a v bode 3/ obžaloby zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom súložie medzi príbuznými podľa § 203 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

1/ od presne nezisteného dňa v lete 2017 do konca mesiaca máj 2019 v rodinnom dome v obci W. R., H. č. XXX/XX, si opakovane, minimálne raz za mesiac pýtal peniaze od svojej matky K. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. R., H. č. XXX/XX, väčšinou po sociálnych dávkach, pričom keď mu ich táto nechcela dať, tak jej vulgárne nadával, bol nervózny, podráždený, kopol do dverí na izbe, týmito tiež búchal a plieskal, raz otvoril dvierka na skrini a tieto odtrhol, a potom utekal z domu, keď ho za to matka chcela potrestať,

2/ od začiatku mesiaca september 2019 do 19.01.2020 v rodinnom dome v obci W. R., H. č. XXX/XX, si opakovane minimálne raz za mesiac pýtal peniaze od svojej matky K. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. R., H. č. XXX/XX, väčšinou po sociálnych dávkach, pričom naposledy si peniaze pýtal dňa 19.01.2020 a keď mu ich matka nechcela dať, tak jej vulgárne nadával, bol nervózny, podráždený, následne K. D. raz udrel dlaňou po líci a tiež ju jedenkrát udrel päšťou do ramena, taktiež v presne nezistenom čase od leta roku 2019 v dôsledku toho, že mu K. D. nechcela dať peniaze, fyzicky napádal mladších súrodencov S. P., nar. XX.XX.XXXX a L. P., nar. XX.XX.XXXX, ktorým dával facky alebo ich capol po chrbte, pričom nikomu nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrovanie, v dôsledku čoho mu K. D. peniaze vždy dala, aby sa upokojil,

3/ v presne nezistený deň mesiaca júl alebo august 2018, v rodinnom dome v obci W. R., H. č. XXX/XX, sa násilím pokúsil donútiť k súložiu svoju matku K. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. R., H. č. XXX/XX tak, že pristúpil k K. D., ktorá sa od pása nadol vyzlečená umývala v izbe, túto zvalil na posteľ, ľahol si na ňu, vybral si pohlavný úd a pokúšal sa vykonať na nej súlož, čo sa mu však nepodarilo, avšak

ejakuloval do oblasti jej nôh a stehien, pričom K. D. sa bránila, tak, že ho udierala po tvári, na čo ml. G. D. z domu odišiel preč,

pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný ml. G. D. stíhaný.

Proti citovanému rozsudku po jeho vyhlásení podal odvolanie okresný prokurátor v neprospech obžalovaného, ktoré dodatočne písomne zdôvodnil. Úvodom uviedol, že s uvedeným rozhodnutím okresného súdu sa nemožno stotožniť. Následne citoval hodnotenie dôkazov okresným súdom. Vyslovil názor, že výsledky dokazovania dostatočne preukazujú, že obžalovaný sa dopustil skutku, ktorý je predmetom obžaloby, a to napriek tomu, že obžalovaný jeho spáchanie v celom rozsahu popiera. Má zato, že v neprospech obžalovaného svedčí zápisnica o trestnom oznámení K. D. (matky obžalovaného), svedkyne N. I., ktorá potvrdila skutočnosti uvedené v trestnom oznámení a čiastočne výpoveďou svedka D. L., ktorý však svoju výpoveď v priebehu konania menil. Svedok D. L. v prvotnej výpovedi pred vznesením obvinenia uviedol, že K. D. má problémy so synom G.. Raz počas telefonického hovoru s K. D. počul ako sa s niekým háda, zdalo sa mu, že sa tam niekto bije a dokonca volal na linku 158. Následne uviedol, že mu mala K. D. uviesť, že ju mal G. zbiť a aj sa pokúsil o znásilnenie. Je dôvodné sa domnievať, že zmeny v jeho následných výpovediach možno pripísať vplyvu okolia, nakoľko na mieste, kde došlo k spáchania skutku, býval do roku 1997 a dokonca jedno z jeho detí tam v čase skutku žilo, pričom z výpovede svedkyne N. I. vyplýva, že dňa 03.03.2020 jej D. L. volal s tým, že prečo ho do toho zatahli, a že nechce byť do toho zatahnutý lebo v ich komunite žil a vie, že o ňom nedobre rozprávajú. Ďalej uviedol, že svedkyňa N. I., sa v plnom rozsahu pridržala svojich výpovedí z prípravného konania. Taktiež poukázal na výpoveď mal. M. D., ktorá uviedla, že ich (teda ju a súrodencov) G. nikdy neudrel, ale mamu áno, pričom keď G. nemá cigaretu, tak pri ňom nie je, lebo sa bojí. V ďalšej časti odvolania uviedol, že zo znaleckého posudku D.. H. E. vyplýva, že K. D. je schopná správne a úplne vnímať udalosti, zapamätať si ich a správne reprodukovať. Klamstvo, domýšľavosť, ani sebapoškodzovanie nebolo psychologickým vyšetrením u menovanej zistené. Zo znaleckého posudku G.. C. G. vyplýva, že G. D. v sexuálnej oblasti preukazuje žiadostivosť, nezdržanlivosť, erotickú náročnosť a problémy so sexuálnou mužskou identifikáciou. Z procesnej pozície obvineného vyplýva jeho tendencia k alibistickému a účelovému spracovaniu jednotlivých údajov. Je emočne nestabilný, nevie zvládať výraznejšiu záťaž. Pomerne rýchlo sa v ňom hromadí vnútorné napätie aj pri bežných denných situáciách, toto napätie nevie efektívne odvádzať. Z psychologického vyšetrenia vyplynulo, že obvinený má problém zvládať svoju nastupujúcu sexualitu, preukazujú sa známky problematickej nezrelosti v tejto sfére, nezdržanlivosť, problémy s identifikáciou s mužskou sexualitou, zároveň má tendenciu genderovo vnímať mužské pohlavie nadradene. Má za to, že závery znaleckého posudku nasvedčujú, že obžalovaný má problém zvládať nastupujúcu sexualitu, v tejto sfére je nezrelý a nezdržanlivý. Záverom vyslovil názor, že konaním obžalovaného boli naplnené všetky obligatórne znaky žalovaných skutkových podstát trestných činov pod bodmi 1/, 2/ a 3/ obžaloby. Navrhol, aby krajský súd, rozsudok Okresného súdu Brezno 4T/94/2020-371 zo dňa 01.12.2021 zrušil z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec Okresnému súdu Brezno, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K podanému odvolaniu sa prostredníctvom svojho obhajcu písomne vyjadril obžalovaný. Poukázal, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že sa cíti nevinný zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe t.j. za pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a za zločin znásilnenie podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods.1 Trestného zákona. Obžalovaný pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní opätovne poprel spáchanie ktoréhokoľvek skutku, ktorý mu bol kladený za vinu v obžalobe. Vo svojej výpovedi sa žiadnym spôsobom neodchýlil od svojich predchádzajúcich výpovedí z prípravného konania. Ďalej poukázal, že svedkyňa poškodená K. D. odoprela vypovedať na hlavnom pojednávaní, preto sa čítala zápisnica z prípravného konania, kde taktiež odoprela vypovedať. Pokiaľ sa prokurátor odvoláva na zápisnicu o trestnom oznámení poškodenej K. D., táto však nebola čítaná na hlavnom pojednávaní, pretože to nevyplýva zo zápisnice z hlavného pojednávania a teda súd na ňu nemôže prihliadnúť ako na dôkaz v zmysle základných zásad trestného konania a teda podľa názoru obhajoby uvedená zápisnica nepreukazuje vinu obžalovaného, tak ako to uvádza prokurátor v odvolaní. Taktiež svedkovia E. D., W. D., svedkyňa Q. R., E. R., B. D. odopreli na hlavnom pojednávaní vypovedať, preto bola čítaná ich výpoveď z prípravného konania, kde taktiež odmietli vypovedať zo zákonných dôvodov. Na

hlavnom pojednávaní bola vypočutá ako svedkyňa N. I., ktorú považuje za nepriameho svedka a táto svedkyňa len sprostredkovane od osoby pána L. sa mala telefonicky dozvedieť o tom, že poškodená K. D. bola znásilnená, ale žiadne iné podrobnosti ku skutkom, ktoré sú uvedené v obžalobe neuviedla. Ide o nepriame svedectvo, ktoré podľa jeho názoru nepreukazuje spáchanie žiadneho zo skutkov. K výpovedi svedka D. L. uviedol, že tento pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní taktiež neuviedol nič konkrétne ku skutkom, ktoré sú obžalovanému kladené za vinu, práve naopak, hovoril o tom, že poškodená K. D. nafukuje nejaké skutočnosti, má psychické problémy, po otázke súdu, aby vysvetlil rozpory vo svojej prvotnej výpovedi a výpovedi na súde uviedol, že to tak nemyslel, podľa neho to nebolo nič vážne, hovoril N. I. niečo o znásilnení, pokuse, ale ona sama mu povedala, že to nemá brať vážne a teda ani touto výpoveďou nebola jednoznačne preukázaná vina obžalovaného. Podľa jeho názoru ani znalecké posudky znalkyň D.. H. E. a G.. G., žiadnym spôsobom nepreukazujú spáchanie predmetných skutkov. Záverom uviedol, že na základe zásady trestného práva „v pochybnostiach v prospech obvineného“, súd nemohol dospieť k inému skutkovému a právnomu záveru, iba k tomu, ktorý je uvedený v rozsudku a správne rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby, pretože neexistuje žiadny priamy dôkaz o jeho vine a nepriame dôkazy podľa názoru obhajoby nepostačujú k tomu, aby bol obžalovaný uznaný za vinného a odsúdený. Navrhol, aby krajský súd v zmysle § 319 Trestného poriadku odvolanie Okresnej prokuratúry Brezno proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 4T/94/2020 zo dňa 01.12.2021 zamietol, ako nedôvodné.

Zástupca krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Brezno zrušil z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec Okresnému súdu Brezno, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Poškodená K. D. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu nevyužila svoje právo na konečný návrh.

Obžalovaný ml. G. D. na verejnom zasadnutí prehlásil, že nič z toho nespáchal a cíti sa byť nevinný.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späť vzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por..

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Pokiaľ prokurátor namieta hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, tak odvolací súd v tomto smere pripomína, že v súčasnej trestnoprávnej teórii a praxi platí neprekročiteľná zásada, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., teda že vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a vzájomných súvislostiach a pokiaľ urobil logicky odôvodnené skutkové zistenia, nemôže odvolací súd vstupovať do tohto hodnotenia dôkazov a nariadiť súdu nižšieho stupňa k akým záverom má dospieť. Hodnotenie dôkazov je totiž výsostným právom súdu prvého stupňa, ktorý dôkazy vykonáva. Na základe týchto úvah možno potom vysloviť, že ak prvostupňový súd dospeje k určitému záveru a tento záver je výsledkom logického konania a uvažovania, nemožno mu potom vytknúť žiadne pochybenie. Z napadnutého rozsudku je totiž zrejme akými úvahami sa súd riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Odvolací súd v prejednávanom prípade dospel k záveru, že súd prvého stupňa jednotlivé svedecké výpovede, znalecké posudky a ďalšie dôkazy, o ktoré sa vo svojom rozhodnutí oprel, napriek výhradám prokurátora, riadne vyhodnotil a vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu vykonaného dokazovania a postupoval v dokazovaní v súlade s vyššie zmieneným ustanovením Trestného poriadku. Závery súdu prvého stupňa, ktoré v smere skutkových zistení z týchto dôkazov vyvodil, považuje odvolací súd za logické a zodpovedajúce vykonaným dokazovaním.

V reakcii na odvolacie námietky prokurátora k skutkovým okolnostiam odvolací súd zdôrazňuje, že si v celom rozsahu argumentáciu súdom prvého stupňa uvedenú v napadnutom rozsudku v plnom rozsahu osvojil a bolo by nadbytočné ju na tomto mieste znovu opakovať, napriek tomu odvolací súd k veci dodáva.

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa je zistiteľné, že obžalovaný ml. G. D. popiera spáchania žalovaných skutkov. Poškodená K. D. jednak v prípravnom konaní, tak aj na hlavnom pojednávaní uplatnila svoje právo vo veci nevypovedať v zmysle § 130 Trestného poriadku. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že pokiaľ obžalovaný popiera spáchanie skutku, tak usvedčujúce výpovede ďalších svedkov (ako dôkazný prostriedok), musia byť jasné, logické, zrozumiteľné, presvedčivé, vierohodné a zároveň nesmú byť inými dôkazmi spochybniteľné. O nepriame dôkazy môže súd opierať výrok o vine len za predpokladu, že tieto vytvárajú vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu nepriamych dôkazov vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba navzájom sa vzťahujúcich, ktoré vo svojom celku zhodne a spoľahlivo dokazujú skutočnosť alebo skutočnosti, ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich je možné len jediný záver a súčasne vylúčiť možnosť akéhokoľvek iného záveru.

Podľa obžaloby má byť obžalovaný usvedčovaný trestným oznámením poškodenej K. D., ktoré však na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa nebolo oboznamované čítaním podľa 269 Tr. por., pričom prokurátor vykonanie tohto dôkazu v podanej obžalobe a ani na kontradiktórnom hlavnom pojednávaní nenavrhol, pričom k nevykonanému dôkazu súd nemôže prihliadať (§ 2 ods. 19 Tr. por.). V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že za výsledok obžaloby v konaní pred súdom je zodpovedný prokurátor (§ 2 ods. 10, ods. 15, Tr. por.). Odvolací súd k trestnému oznámeniu ďalej poznamenáva, že samotné trestné oznámenie nepostačuje na uznanie viny páchatel'a bez ďalších priamych alebo nepriamych relevantných dôkazov.

Ďalšími dôkazmi, ktoré mali usvedčovať obžalovaného sú podľa prokurátora výpoveď sociálnej pracovníčky N. I., avšak sa jedná o nepriamu sprostredkovanú svedeckú výpoveď tzv. výpoveď z počutia, ktorá však nie podporená ďalšími dôkazmi, preto nemá kvalitatívne významnú výpovednú hodnotu. Ani výpoveď D. L. neusvedčuje obžalovaného zo spáchania skutkov, ktorý okrem iného uviedol, že s matkou obžalovaného, K. D., sa začal po istom čase priateliť a finančne jej vypomáhať, pričom na návšteve v jej dome bol len raz. Počas telefonických rozhovorov mu K. D. mala povedať, že má problémy so synom G., ktorý nechce chodiť do práce. Je pravda, že raz volal aj políciu, presný dôvod si už nepamätal. Časom však sám zistil, že problémy, o ktorých mu hovorí K. D., „sú nafúknuté“. Svoje problémy mu zveličovala len preto, aby ju ľutoval, aby sa k nej bližšie dostal, teda aby mala finančný úžitok a osoh. Zistil tiež, že nie je pravda, že by obžalovaný nechodil do roboty, pričom K. mu vravela, že do práce nechodí, teda on sám časom zistil, že K. ho zavádza. Ani z výpovede svedka D. L. nevyplývajú relevantné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na usvedčenie obžalovaného.

Taktiež ani z výpovede poškodenej ml. M. D., sestry obžalovaného, nevyplývajú žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo zistiteľné, že by sa obžalovaný voči svojim súrodencom a matke správal tak, ako je uvedené v bodoch 1/ a 2/ obžaloby, pričom maloletá uviedla, že má s bratom dobré vzťahy a že jej brat (ktorý bol v čase výsluchu zadržaný a bolo rozhodované o jeho väzbe) jej chýba.

Pokiaľ ide o znalecké posudky znalkyň D. H. E. a G. G., tieto hodnotia osobnosti obžalovaného a poškodenej, avšak z nich nevyplýva žiadna súvislosť, ktorá by mala podstatnejší vplyv na ustálenie viny obžalovaného. Dôležitou skutočnosťou je, ale znalecký posudok, znalca MUDr. C. L., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, z ktorého vyplýva, že u obžalovaného znalec nezistil prejavy duševnej choroby alebo poruchy, ktorá by chorobným spôsobom narúšala jeho kontakt s realitou, a tým pádom jeho konanie, rozpoznávacie alebo ovládacie schopnosti. Znalec pobyt obžalovaného na slobode nepovažuje za nebezpečný pre spoločnosť a u obžalovaného nezistil prítomnosť žiadnej sexuálnej deviácie.

Odvolací súd pripomína, že vina ako aj právna kvalifikácia skutku musí vychádzať z objektívne preukázaných skutočností, pritom vina musí byť preukázaná bez rozumných pochybností. Odvolací súd v danom prípade dospel k jednoznačnému záveru, že dôkazy, na ktoré okresný prokurátor poukazuje v odôvodnení svojho odvolania vo svojom súhrne netvorí ucelenú, logickú a ničím nespochybniteľnú

reľaz takých dŏkazov, na zľaklade ktorých by bolo možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností ustľaliť vinu obžalovaného ml. G. D..

Odvolací súd dodáva, že okresný súd správne aplikoval ustanovenie § 285 písm. a) Tr. por., pretože z dokazovania vykonaného orgľnmi činnými v trestnom konaní a súdom nemožno spoľahlivo (bez rozumných a dŏvodných pochybností) uzavrieť, že sa stali skutky pod bodmi 1/, 2/ a 3/, pre ktoré je obžalovaný stíhaný, preto súd prvého stupňa správne obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Vzhľadom na uvedené dŏvody odvolací súd nepovažoval odvolanie prokurģtora za dŏvodné, preto odvolanie prokurģtora podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté senģtom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu dľalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.